

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

МАТЕРІАЛИ
круглого столу (вебінару)

«ЗАПОБІГАННЯ ВИНИКНЕННЮ НАДЗВИЧАЙНИХ
СИТУАЦІЙ, РЕАГУВАННЯ ТА ЛІКВІДАЦІЯ ЇХ
НАСЛІДКІВ»

23 лютого 2023 року
Харків

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова:

АНДРОНОВ Володимир Анатолійович, проректор з наукової роботи – начальник науково - дослідного центру Національного університету цивільного захисту України, заслужений діяч науки і техніки України, доктор технічних наук, професор.

Заступник голови:

УДЯНСЬКИЙ Микола Миколайович, начальник факультету цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, кандидат технічних наук, доцент.

Члени комітету:

АРТЕМЄВ Сергій Робленович, завідувач кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки факультету техногенно-екологічної безпеки Національного університету цивільного захисту України, кандидат технічних наук, доцент.

ДАНІЛІН Олександр Миколайович, начальник кафедри наглядово-профілактичної діяльності факультету цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, кандидат технічних наук, доцент.

ОТРОШ Юрій Анатолійович, начальник кафедри пожежної профілактики в населених пунктах факультету пожежної безпеки Національного університету цивільного захисту України, доктор технічних наук, професор.

СОБИНА Віталій Олександрович, начальник кафедри організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт факультету цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, кандидат технічних наук, доцент.

ТЮТЮНИК Вадим Володимирович, начальник кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту факультету цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, доктор технічних наук, професор.

ШЕВЧУК Олександр Русланович, начальник кафедри піротехнічної та спеціальної підготовки факультету цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, кандидат наук з державного управління.

Технічний секретар:

ГАРБУЗ Сергій Вікторович, доцент наглядово-профілактичної діяльності факультету цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, кандидат технічних наук.

Запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, реагування та ліквідація їх наслідків. Матеріали круглого столу (вебінару). – Харків: Національний університет цивільного захисту України, 23 лютого 2023. – 251 с.

Організаційний комітет (редакційна колегія) не несе відповідальності за зміст та стилістику матеріалів, представлених у збірнику.

© Національний університет
цивільного захисту України, 2023

ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ГАСІННЯ ПОЖЕЖ В ПРИРОДНИХ ЕКОСИСТЕМАХ В РАЙОНАХ ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ

Дубінін Д. П., к.т.н., доц., НУЦЗ України

Єрмак Д. В., НУЦЗ України

З метою недопущення травмування та загибелі особового складу під час виконання завдань за призначенням, уточнення порядку дій особового складу під час гасіння пожеж на територіях, які забрудненні вибухо-небезпечними предметами (далі – ВНП), обізнаності особового складу щодо видів ВНП, визначення алгоритму дій у разі виявлення на місці загорань вибухонебезпечних предметів, вивчення методики надання домедичної допомоги при отриманні мінно-вибухової травми в ДСНС розроблено методичні рекомендації, щодо організації гасіння пожеж в природних екосистемах в районах ведення бойових дій, алгоритм дій особового складу у разі виявлення на місці загорань вибухонебезпечних предметів, а також надання домедичної допомоги у разі отримання мінно-вибухових травм (далі – методичні рекомендації) [1], що підлягають вивченню особовим складом ОРС ЦЗ та безпосереднім використанням під час виконання дій (робіт) за призначенням.

Методичні рекомендації [1] містять, такі розділи, як:

I. Загальні положення.

II. Організація завдань за призначенням у населених пунктах і на територіях, що потрапляють у зону постійних обстрілів.

Особливості виконання органами управління та підрозділами ОРС ЦЗ завдань за призначенням у населених пунктах і на територіях, що потрапляють у зону постійних обстрілів, організовуються з урахуванням особливостей оперативної обстановки на місці події та вимог глави 2 розділу IV Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів Управління та підрозділів ОРС ЦЗ [2]. В розділі зазначенні дії підрозділу ОРС ЦЗ та керівника цього підрозділу під час отримання інформації, слідування та прибуття на місце НС, пожежі, небезпечної події, а також інші дії.

III. Організація гасіння пожеж у природних екосистемах.

Організація гасіння пожеж у природних екосистемах в районах ведення бойових дій здійснюється з дотриманням вимог глав 66, 68 розділу II Статуту дій органів управління та підрозділів ОРС ЦЗ під час гасіння пожеж [2], а також іншими вимогами наведеними в даному розділі методичних рекомендацій [1].

IV. Дії особового складу у разі виявлення на місці загорань вибухонебезпечних предметів.

Обізнаність особового складу з різновидами ризику, що створюються вибухо-небезпечними предметами (далі – ВНП), а також порядком дій у разі їх виявлення знижує ризик для життя і здоров'я особового складу.

Вибухонебезпечні предмети це будь-які боєприпаси, що містять вибухові речовини, які включають в себе бомби і боєголовки, крилаті і балістичні ракети, артилерійські, мінометні, ракетні снаряди і боєприпаси до легкої стрілецької зброї, усі різновиди мін, піротехнічні матеріали, касетні суббоєприпаси та їх контейнери, піропатрони та піротехнічні пристрої, електропірозапали, замасковані та саморобні вибухові пристрої, а також будь-які схожі або пов'язані з цим елементи чи компоненти, вибухонебезпечні за своєю природою. Тобто під ВНП потрібно розуміти будь-які пристрої, засоби, підозрілі предмети, що за певних умов спроможні вибухати.

Також в розділі наведено детальний опис ВНП із зображеннями, характеристикою та особливостями, таких як міни протипіхотні і протитранспортні, боєприпаси, що не вибухнули, залишені вибухонебезпечні боєприпаси, детонатори (запали, підричники), саморобні вибухові пристрої та міни-пастки, набої, залишена бойова техніка та

транспорт. Окрім цього представлено офіційну та неофіційну систему позначень небезпечних територій, а також інші ознаки небезпечних територій.

Поетапно наведено алгоритм дій під час виявлення ВВП та правила поведінки в разі виявлення підозрілого предмета, що може бути вибуховим пристроєм.

V. Методика надання домедичної допомоги при отриманні мінно-вибухової травми.

Мінно-вибухова травма найчастіше є дуже тяжкою та характеризується різними поєднаннями осколкових поранень, пошкодження тканин організму (аж до травматичної ампутації кінцівок), явищ загального оглушення та контузії, больовий та геморагічний шок.

Детально наведено опис дій, щодо зупинки кровотечі із накладенням джгута, бинтової пов'язки. Також розглянута перша домедична допомога під час поранення грудної клітини та черевної порожнини.

В роботах [3-7] авторами проведені дослідження із застосуванням технічних засобів та способів локалізації пожеж в природних екосистемах. Але їх застосування можливе лише тільки після очищення (розмінування) місцевості чи території від вибухо-небезпечних предметів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Окреме доручення Голови ДСНС України № 022-01 від 22.03.2022 року «Методичні рекомендації щодо організації гасіння пожеж в природних екосистемах в районах ведення бойових дій, алгоритм дій особового складу у разі виявлення на місці загорань вибухонебезпечних предметів, а також надання домедичної допомоги у разі отримання мінно-вибухових травм».

2. Наказ МВС України № 340 від 26.04.2018 р. «Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статут дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж».

3. Сиротенко А. М., Дубинин Д. П., Кoryтченко К. В. Экспериментальное исследование способа создания противопожарных разрывов объемными шланговыми зарядами //Проблемы пожарной безопасности. – 2011. – №. 30. – С. 234-241.

4. Говаленков С. В., Дубинин Д. П. Применение взрывного способа для борьбы с лесными пожарами. – 2009.

5. Dubinin D., Lisnyak A. The double charge explosion models of explosive gases mixture to create a fire barrier //Проблемы пожарной безопасности. – 2017. – №. 41. – С. 65-69.

6. Dubinin D. P., Korytchenko K. V. Issledovanie shiriny protivopozharnogo bar'era, sozdavaemogo vzryvom toplivovozdushnyh zaryadov //Chrezvychnyye situatsii: obrazovanie i nauka. – 2014. – Т. 9. – №. 1. – С. 21-25.

7. Говаленков С. В. и др. Математическое моделирование параметров взрыва объемно-шлангового заряда в пологе леса. – 2011.

З М І С Т

Тематичний напрямок 1 «ЗАПОБІГАННЯ ВИНИКНЕННЮ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ»	
Антошкін О.А., Пономарьов К.А. Адаптація закордонних нормативних документів з проектування систем пожежної сигналізації в Україні	4
Астахов А.А., Костира А.П., Удянский М.М., Данілін О.М. Питання підвищення рівня правової і громадської свідомості суб'єктів господарювання щодо дотримання вимог законодавства	6
Безугла Ю.С. Попередження виникнення аварій на об'єктах підвищеної небезпеки	8
Білотіл О.М. Запобігання надзвичайним ситуаціям техногенного та природного характеру	10
Васильєва О.Е., Козак Я.Я. Імітаційне моделювання теплових процесів у пожежних сповіщувачах із терморезистивним чутливим елементом	12
Васильченко О.В., Акользін Д.Ю. Вплив тріщин на вогнестійкість залізобетонної балки	14
Нарон Yu.K Fire hazard of electronic coating lines	16
Гарбуз С.В. Небезпека гідротехнічних споруд України	18
Гребенюк М.А., Данілін О.М. Вогнезахист металевих будівельних конструкцій	20
Дубінін Д.П. Дослідження із застосування тонкорозпиленої води	22
Дубінін Д.П., Лісняк А.А. Дослідження впливу матеріалу конструкції будівлі на розвиток внутрішньої пожежі	24
Дубінін Д.П., Єрмак Д.В. Вимоги до організації гасіння пожеж в природних екосистемах в районах ведення бойових дій	26
Єлісєєв В.Н., Бикова О.В. Заходи запобігання виникненню надзвичайних ситуацій на об'єктах підвищеної небезпеки	28
Закора А.В., Фещенко А.Б. Оцінка стану електромагнітної сумісності рез у районі надзвичайної ситуації	30
Christian Buscham Specific of civil protection system in Germany	32
Карпеко Н.М. Формування інвестиційної стратегії гарантування пожежної безпеки	34
Ковальов А.І., Пурденко Р.Р., Рибка Є.О. Моделювання нестационарного прогріву вогнезахисених залізобетонних конструкцій	36
Ковальов А.І., Пурденко Р.Р., Отрош Ю.А. Моделювання оцінювання вогнестійкості вогнезахисених залізобетонних конструкцій	38
Корнєв Д.В., Руднєв В.П. Застосування методів неруйнівного контролю міцності бетону при визначенні осередку пожежі	40
Кулєшов М.М. Науково - практичні аспекти управління у сфері цивільного захисту	42
Кульченко Є.Р., Данілін О.М. Захист будівель від впливу небезпечних чинників	44
Ліхачов О.В., Майборода Р.І. Проблематика обліку суб'єктів господарювання органами ДСНС України	46
Ляшевська О.І. Прийняття державно-управлінських рішень в кризових умовах	48
Малик Д.Р., Данілін О.М. Вогнезахист будівельних конструкцій з деревини	50
Миргород О.В., Трушов Я.Р., Сидорчук О.Р. Деякі властивості матеріалів теплоізоляційно-опоряджувальних фасадних систем та їх показники пожежної безпеки	52
Нестеренко А.О., Данілін О.М. Державний архітектурно-будівельний контроль та нагляд	54

Наукове видання

**МАТЕРІАЛИ
КРУГЛОГО СТОЛУ (ВЕБІНАРУ)**

**«ЗАПОБІГАННЯ ВИНИКНЕННЮ
НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ, РЕАГУВАННЯ ТА
ЛІКВІДАЦІЯ ЇХ НАСЛІДКІВ»**

Технічний редактор Сергій Гарбуз

Підписано до друку 23.02.2023

Друк. арк. 6

Тир. 200 екз.

-

Формат А5

Типографія НУЦЗ України, 61023, Харків, вул. Чернишевська, 94